

ČINNOST NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

5. mezinárodní seminář
Zdravotní problematika v chovech včel
8/2/2018, VFU Brno

MVDr. Martin Pijáček
NRL pro zdraví včel
Státní veterinární ústav Olomouc

OBSAH PŘEDNÁŠKY

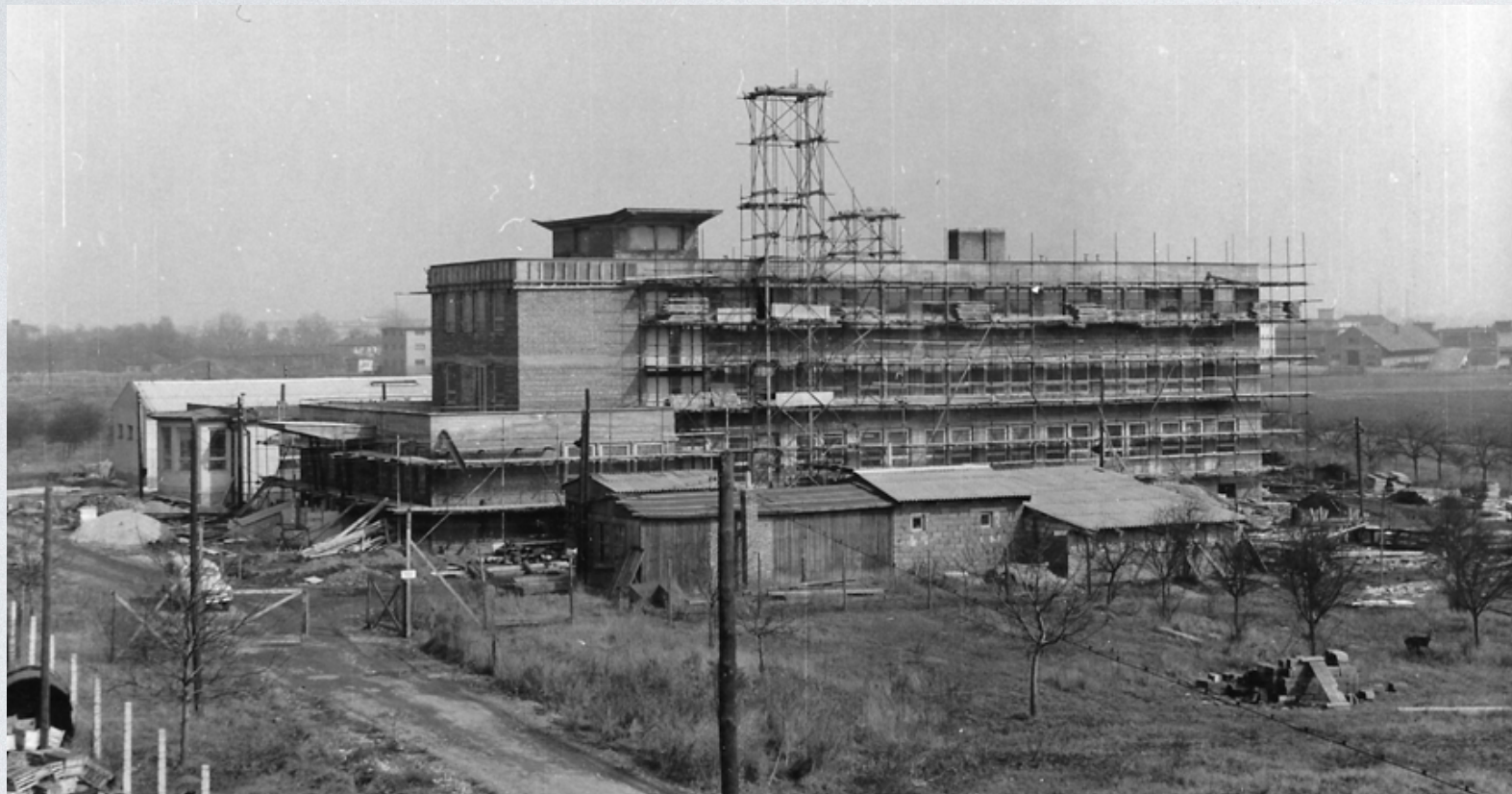
- představení SVÚ Olomouc
- NRL pro zdraví včel při SVÚ Olomouc
  - činnost, technické vybavení
  - používané metody v rámci rutinní diagnostiky, akreditované metody
  - mezilaboratorní testy (národní, mezinárodní), školení EURL
  - odborné aktivity NRL - publikace, přednášky a jiné
  - spolupráce s EURL, výhledy

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

2016

1964

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

- je pracoviště provádějící komplexní veterinární diagnostiku potravin, krmiv, vod, chorob zvířat a cizorodých látek (279 zkušebních metod, 4 vzorkovací metody)
- tuto činnost zajišťuje tým kvalifikovaných odborníků a pracovníků působících na 6 odděleních s 25 laboratořemi, některé z nich jsou také NRL / RL
- laboratoře SVÚ Olomouc pracují v režimu kvality dle mezinárodní normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 jako Zkušební laboratoř č. 1144, akreditovaná Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.
- zřizovatelem je Ministerstvo zemědělství ČR, nadřízeným orgánem je Státní veterinární správa

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

- základní úkoly:

- laboratorní diagnostika nákaz a jiných onemocnění zvířat a příčin úhynů zvířat
- laboratorní a senzorické zkoušení vzorků biologického materiálu, surovin, potravin, krmiv, vody, prostředí, léčiv, hygienických potřeb a případně dalších vzorků, za účelem posouzení jejich zdravotní nezávadnosti a kvality
- laboratorní kontrola plemenitby zvířat
- zjišťování nežádoucích reziduí v potravinovém řetězci člověka a v prostředí
- výkon činnosti akreditované zkušební laboratoře a akreditovaného certifikačního orgánu pro produkty v rozsahu platné akreditace
- odběry vzorků pro laboratorní a senzorické analýzy a jejich transport do laboratoře
- výkon činnosti NRL a RL, včetně laboratorní činnosti pro výzkum a vývoj
- vzdělávací a školicí činnost v oboru zemědělství a potravinářství v rozsahu své činnosti

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

svoz vzorků

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

Počty vyšetřovaných vzorků

SVÚ Olomouc	
Odd. bakteriologie	51 396
BSE	3 807
Odd. chemie	10 728
Odd. hygieny potravin	52 104
Odd. hygieny krmiv	10 475
Parazitologie	63 169
Patologie	900
Laboratoř reprodukce	3 706
Sérologie a virologie	15 882
Laboratoř vztekliny	1 063
Celkem	213 229

NRL pro zdraví včel	počet vzorků	pozitivní/ nevyhovující	%
Varroa destructor - měl	19 361	2 193	11.3
Paenibacillus larvae - měl	9 483	305	3.2
Paenibacillus larvae - plástve	779	520	66.8
Nosema spp.	306	107	35.0
Intoxikace	3	2	66.7
Med - P. larvae, M. plutonius, CPM, kvasinky, plísně, Enterobacteriaceae	66	0	0.0
Med - senzorické vyšetření	16	1	6.3
Med - pesticidy	25	0	0.0
Med - chemické vyšetření	157	8	5.1
Jiné včelí produkty - CPM, E. coli, Staphylococcus spp., Salmonella spp., kvasinky, plísně	3	0	0.0
Celkem	30199	-	-

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

- laboratorní činnost zajišťuje 6 odborných oddělení s 25 laboratořemi:
  - **Oddělení hygieny potravin a krmiv**
  - **Oddělení chemie, biochemie a radiologie**
  - **Oddělení cizorodých látek** (DP Kroměříž)
  - **Oddělení patologické morfologie**
  - **Oddělení speciální mikrobiologie**
  - **Oddělení virologie a sérologie**
  - Ekonomické oddělení
- SVÚ Olomouc má tři detašovaná pracoviště: **DP Kroměříž** – Oddělení cizorodých látek, **DP Brno** – Příjmové a konzultační středisko s laboratoří pro diagnostiku trichinelózy a **DP Bučovice** - Laboratoř pro diagnostiku trichinelózy

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV OLOMOUC

- Národní referenční laboratoř (NRL)
  - **NRL pro chemické prvky v potravinách** (Odd. cizorodých látek)
  - **NRL pro koagulázapozitivní stafylokoky** (Odd. hygieny potravin a krmiv)
  - **NRL pro kampylobaktery** (Odd. speciální mikrobiologie)
  - **NRL pro brucelózu** (Odd.virologie a sérologie)
  - **NRL pro parazity** (Odd. patologické morfologie)
  - **NRL pro zdraví včel** (Odd. patologické morfologie)
- Referenční laboratoř (RL)
  - **RL pro Aujeszkyho chorobu prasat** (Odd.virologie a sérologie)
  - **RL pro mikrobiologii kojenecké a dětské výživy obsahující živočišnou složku** (Odd. hygieny potr. a krmiv)

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

- na Státním veterinárním ústavu Olomouc schválena Ministerstvem zemědělství s účinností od 1. 2. 2012
- spadá jako NRL ostatních členských zemí pod **EURL pro zdraví včel** se sídlem ve Francii – French Agency for Food, Environmental and Occupational Health and Safety (ANSES), Sophia Antipolis Laboratory

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

V Praze dne 27. ledna 2012
č.j.: 5362/2012-MZE-17212

Ministerstvo zemědělství, v souladu s § 44 odst. 2 a § 51a odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č.298/2003 Sb., o národních referenčních laboratořích a referenčních laboratořích,

schvaluje s účinností od 1. února 2012

*Národní referenční laboratoř
pro zdraví včel*

Sídlo: Státní veterinární ústav Olomouc
Jakoubka ze Stříbra 1
779 00 Olomouc

Národní referenční laboratoř je pověřena odbornou garancí v daném okruhu činnosti. Schválení může být odejmuto, jestliže činnost nebude vykonávána řádně, anebo jestliže se změni podmínky, za nichž ke schválení došlo.

Jiří Mach
RNDr. Jiří Mach
náměstek ministra
komoditní úsek – 17000

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

ČINNOST

- vychází z vyhlášky č. 298/2003 Sb. o národních referenčních laboratořích a referenčních laboratořích
- rutinní diagnostika bakteriálních, parazitárních a mykotických onemocnění včel - s důrazem na průkaz původců nebezpečných nákaz - MVP, HVP, *Tropilaelaps* spp., *Acarapis woodi*, *Aethina tumida*, varroáza
- konfirmace pozitivních/nevyhovujících nálezů z jiných laboratoří (např. PCR konfirmace *Melissococcus plutonius* v roce 2015)
- chemicko-toxikologické vyšetření včel nebo včelích produktů (NRL pro chemické prvky)

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

ČINNOST

- zavádění a testování nových diagnostických metod
- organizace srovnávacích (mezilaboratorních) testů (2-letý cyklus)
- předkládání ročních zpráv o své činnosti
- školení, publikace, přednášky pro odbornou i laickou veřejnost
- spolupráce s EURL pro zdraví včel (ANSES), Státní veterinární správou, laboratořemi (SVÚ, VÚVČ a NRL jiných členských států), ČSV a dalšími institucemi

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOUPRÁCE S ČSV

- propojení systému **CIS** (Český svaz včelařů) a **LabSys** (SVÚ) - digitalizace žádánek včelařů zasílajících vzorky k vyšetření zimní měli na **mor včelího plodu** a **varroázu**, vzájemné sdílení dat
- **ČSV (CIS) → laboratoře SVÚ (LabSys)** spolupráce s cílem zajištění technického řešení přenosu databází registračních čísel stanovišť a registračních čísel včelařů do systému LabSys - každoroční aktualizace dat ve zmiňovaných databázích (správnost a aktuálnost údajů)
- **laboratoře SVÚ (LabSys) → ČSV (CIS)** - po vložení výsledných hodnot do LabSys nastává automatický přenos do CIS - možnost vyhodnocení výsledků včelaři
- **laboratoře SVÚ + VÚVč → SVS** - předání výsledných dat ve stejném formátu - ANALÝZA CELKOVÝCH VÝSLEDKŮ → SVS nařídí mimořádná veterinární opatření k tlumení a zamezení šíření nákaz v souladu s MKZ

VARROÁZA 2017_CIS: ELEKTRONICKÁ OBJEDNÁVKA

Objednávka laboratorního vyšetření včel

(vzor č. 6)

Údaje laboratoře
Laboratorní protokol

Přijal

Datum

KVS/Inspektorát:	Číslo objednávky: 1479
Pro SVÚ: SVÚ Olomouc	
Datum odběru:	Důvod odběru:

Zadavatel:

Jméno/název:		
Adresa: , Olomouc	PSČ: 77900	
Telefon:	Fax:	
E-mail: z...@vcelarstvi.cz		

Důvod odběru vzorků

- monitoring varroázy - příloha číslo 1
- MVP - mor včelího plodu (ExM130) - příloha číslo 2

- Pokud nesouhlasí označení vzorkovnic s údaji na objednávce vyšetření, laboratoř si vyhrazuje možnost vrátit nesprávně označené vzorky zadavateli vyšetření k přepracování.
- Zadavatel vyšetření souhlasí s předáním výsledků vyšetření všech včelařů uvedených v seznamu příslušné ZO ČSV a KVS.

Datum odeslání vzorků do laboratoře

Podpis kontaktní osoby ZO ČSV

Příloha č. 1 - monitoring varroázy

EpM300

Zádot č.
1479

1 / 8

Okres Olomouc

Organizace ZO ČSV

Kontakt

Olomouc 77900
z...@vcelarstvi.cz

Č.v.	Datum odběru	Stanoviště - reg.č. stanoviště	Katastr	Poč. včelst.	Počet roztočů Varroa
1	22. 1. 2017		696978	12	
2	22. 1. 2017		696978	15	
3	22. 1. 2017		749826	20	
4	22. 1. 2017		763527	7	
5	22. 1. 2017		630829	5	
6	22. 1. 2017		696978	9	
7	22. 1. 2017		773751	7	
8	22. 1. 2017		763527	9	
9	22. 1. 2017		763527	20	
10	22. 1. 2017		696978	9	
11	22. 1. 2017		763527	2	
12	22. 1. 2017		763161	20	
13	22. 1. 2017		763527	5	
14	22. 1. 2017		766747	7	

VARROÁZA 2017_CIS: ELEKTRONICKÁ OBJEDNÁVKA

Příloha č. 1 - monitoring varroázy

EpM300
Žádost č.
1479
8 / 8

110	22. 1. 2017		696986	14
111	22. 1. 2017		763527	3
112	22. 1. 2017		698768	6
113	22. 1. 2017		763527	5
114	22. 1. 2017		710814	2
115	22. 1. 2017		763161	6
116	22. 1. 2017		763527	6
117	22. 1. 2017		689351	40
118	22. 1. 2017		683272	14
119	22. 1. 2017		763161	3
120	22. 1. 2017		763161	3
121	22. 1. 2017		640166	27
Stanovišť celkem: 120 Vzorků celkem: 121 Včelstev celkem: 1256				

Příloha č. 2 - MVP - mor včelího plodu (ExM130)

ExM130
Žádost č.
1479
1 / 1

Okres Olomouc   Kontakt

Organizace ZO ČSV   @vcelarstvi.cz

Laboratoř	Č.v.	Datum odběru	Stanoviště - reg.č. stanoviště	Katastr	Poč. včelst.
	1	22. 1. 2017		696978	12
	2	22. 1. 2017		696978	15
	3	22. 1. 2017		749826	20
	4	22. 1. 2017		763527	7
	8	22. 1. 2017		763527	9
	9	22. 1. 2017		763527	20
	45	22. 1. 2017		698768	4
	74	22. 1. 2017		701416	1
	76	22. 1. 2017		696986	25
	77	22. 1. 2017		696986	25
Stanovišť celkem: 10 Vzorků celkem: 10 Včelstev celkem: 138					

VARROÁZA 2017_PROTOKOL O ZKOUŠCE (SVÚ)

Státní veterinární ústav Olomouc Laboratoře SVÚ Olomouc

Oddělení patologické morfologie, Jakoubka ze Střebra 1, 779 00 Olomouc,
tel. 585225641 fax 585222394 e-mail: svuolomouc@svuol.cz www.svuolomouc.cz

Zkušební laboratoř č. 1144, akreditovaná ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025

Adresát :

PROTOKOL O ZKOUŠCE č. Va 5672 - 5681 / 2017

IDENTIFIKACE ZAKÁZKY

Důvod vyšetření : depistáž
Druh zvířete : včela
Okres :
Odesílatel : majitel
Plátce : KVS SVS pro Jihomoravský kraj Inspektorát Blansko Poříčí 18 678 11 Blansko
Organizace : ZO ČSV
Druh zásilky : včelí měl
Počet vzorků : 10
Žádanka : 2200

Nákup služeb - epizootologie
Doručeno : 6.2.2017
Vyřizeno : 8.2.2017
Vyřizuje : MVDr.
Vystavil :

Použité kódy MKZ : EpM300 10x

Poř.č.	Majitel	Reg. číslo chovatele	Reg. číslo stanoviště	Katastrální území	počet včelstev	počet roztočů Varroa.	průměr
1		198996	90251535	740454	2	26	13,0 !
2		176977	89897214	639656	21	3	0,1
3		177488	89904011	740454	16	0	0,0
4		177490	89904033	639656	6	16	2,7
5		177491	89904044	774634	7	1	0,1
6		178813	89926970	792918	10	0	0,0
7		187375	90052961	740454	40	45	1,1
8		186000	90035423	639656	3	0	0,0
9		177489	89904022	639656	14	48	3,4 !
10+	Č.	178813	90313220	636711	10	1	0,1

+ vzorky dodány mimo systém CIS

Počet nevyhovujících vzorků 2

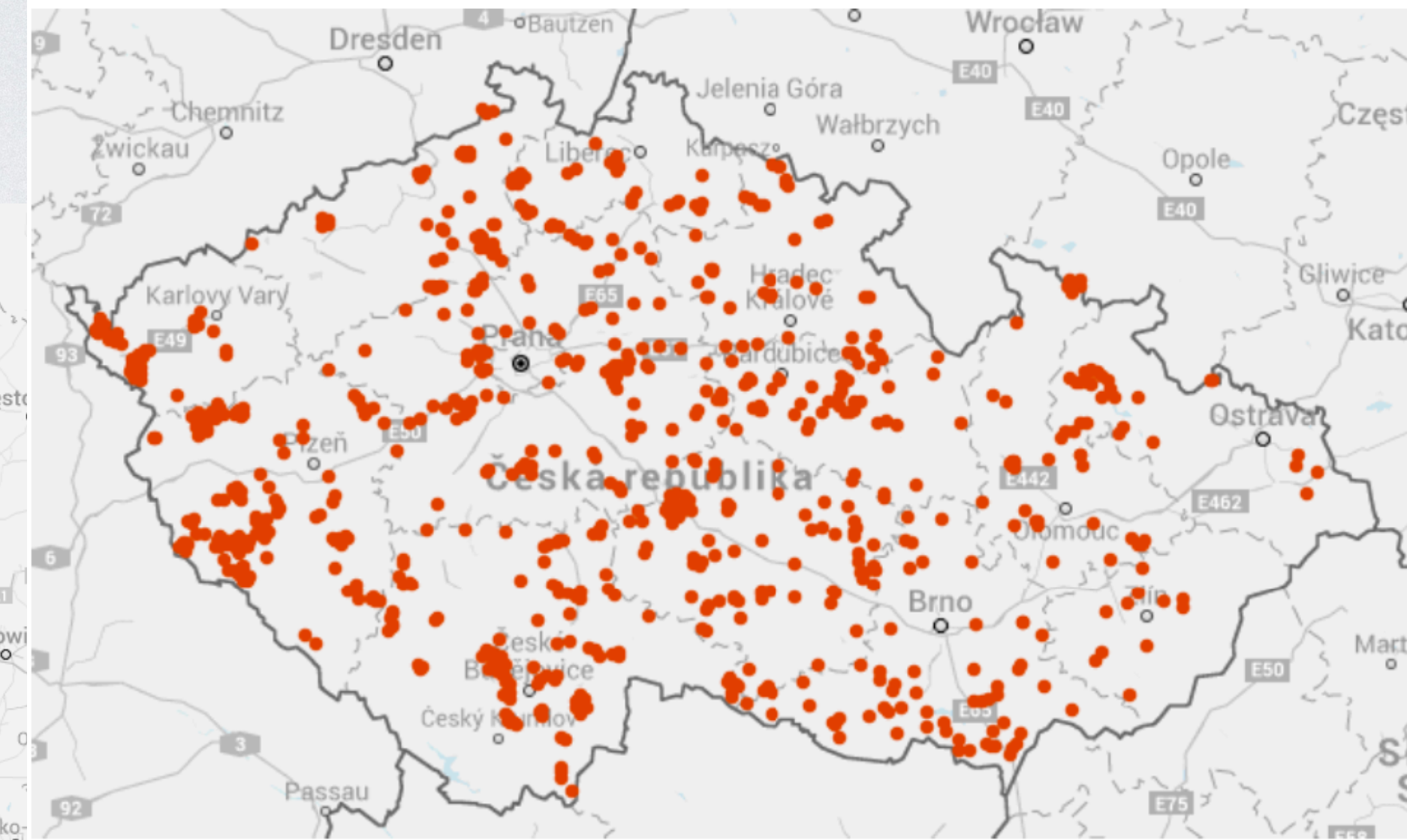
Metoda stanovení: SOP PAT 01/11

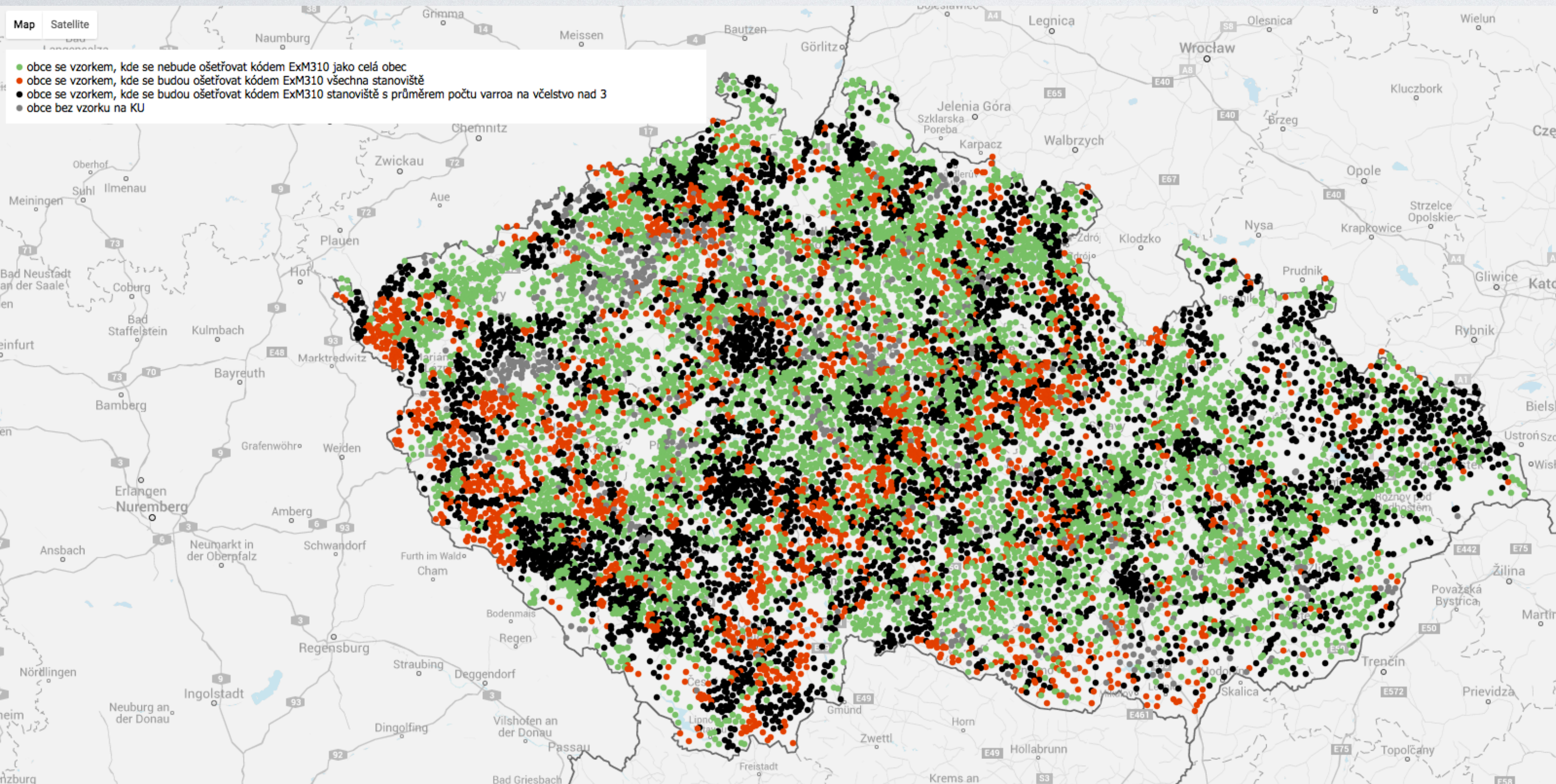
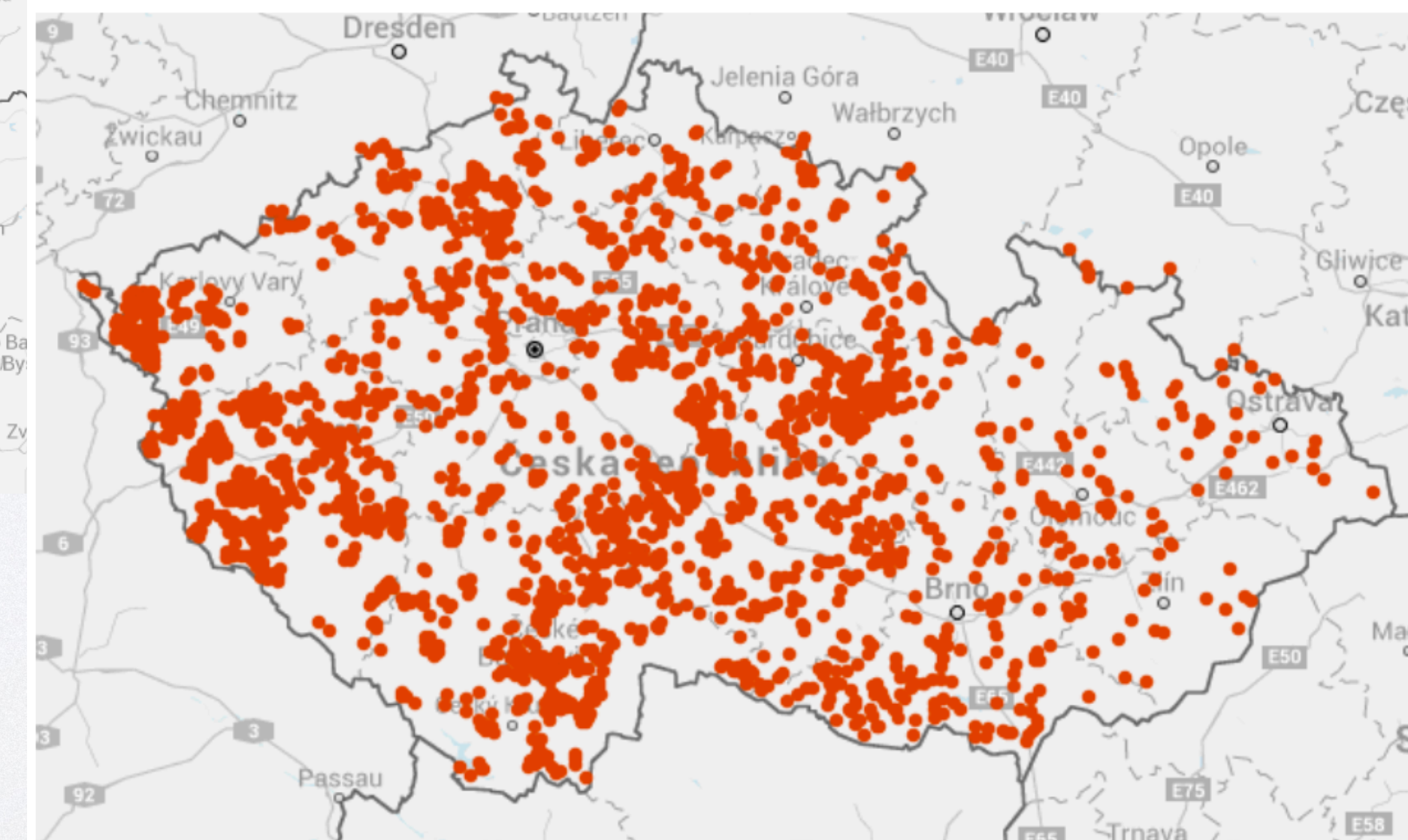
NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

VARROÁZA 2017 - VÝSTUPY

Mapa č. 35: Oblasti (461 obcí), na jejichž území je nařízeno pro rok 2016 plošné letní preventivní ošetření na základě výsledků vyšetření zimní měli z přelomu roku 2015/2016

Mapa č. 34: Oblasti (1225 obcí), na jejichž území je nařízeno pro rok 2016 plošné předjarní preventivní ošetření na základě výsledků vyšetření zimní měli z přelomu roku 2015/2016

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

TECHNICKÉ VYBAVENÍ

LABORATORIES FOR	Methods	Premises	Instrumentation and technical equipment
diagnostics of bacterial diseases of honeybees	clinical examination of brood, cultivation, microscopy, biochemical typing, typing of agents by MALDI-TOF, PCR	laboratories of the department of special bacteriology, laboratories of the department of pathological morphology and PCR laboratory	<u>special bacteriology</u> : Biotyper Microflex (Bruker Daltonics) on the principle of MALDI-TOF (Matrix Assisted Laser Desorption/Ionization – Time Of Flight), laminar flow boxes, thermostats, microscopes <u>PCR laboratory</u> : laminar flow boxes (STERIL VBH/Steril), thermoblock (MDO1/Major Science), centrifuge (Minispin Plus/Eppendorf), thermocycler (T-gradient/Biometra), source for electrophoresis + electrophoretic chamber (Standard power pack P25/Biometra), gel imaging system (DNI MiniBis Pro/Bio-imaging systems), scales (KERN 440-43N/Fisher Scientific), 2x vortex (BiovortexV1/Biosan), minicentrifuges (Z100M/Hermle labor technik), spectrophotometer
diagnostics of fungal diseases of honeybees	cultivation, microscopy, biochemical typing, typing of agents by MALDI-TOF	laboratories of the department of food and feed hygiene	Biotyper Microflex (Bruker Daltonics) on the principle of MALDI-TOF, biohazard box, thermostats, microscopes
diagnostics of parasitic diseases of honeybees	flotation, microscopy	laboratories of the department of pathological morphology	stereomicroscope Nikon C-DSD230, optical illuminator, microscope Olympus CX31RBSF, centrifuges, shakers, scales KERN 440-43N, thermostats, sterilizer, biohazard boxes; Stomacher BagMixer 400 SW (Interscience)
diagnostics of intoxications of honeybees	determination of pesticide residues and residues of veterinary medicinal products by GC	laboratories of extraneous matters with NRL for chemical elements (detached workplace located in Kromeriz)	GC/ECD, FID (HP 5890); GC/FPD, NPD (HP 5890); GC/MS, μ ECD (6890 Agilent Tech.); GC/MS, FID, NPD (6890 Agilent Tech.)
sensory analysis and physico-chemical examination of honey and other honeybee products	cultivation, microscopy, biochemical typing, typing of agents by MALDI-TOF, PCR	laboratories of the department of food and feed hygiene	Dilumat 4, Stomacher Mix 2, MALDI-TOF, PCR, thermostats, microscopes
	HPLC, MS, CHARM, spectrophotometry GAMMA	laboratories of chemistry, biochemistry and radiology department	HPLC/FLD, HPLC/DAD, HPLC/RID, HPLC/MS/MS, spectrophotometry GAMA, CHARM

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

POUŽÍVANÉ DIAGNOSTICKÉ METODY

DIAGNOSTICS OF	Methods
Bacterial diseases	
American foulbrood – Paenibacillus larvae	clinical examination, staining of spores, cultivation, biochemical typing, MALDI-TOF, PCR
European foulbrood – Melisococcus plutonius	clinical examination, cultivation, MALDI-TOF, PCR
Pseudomonas infections	cultivation, biochemical typing, MALDI-TOF, PCR
Enterococcus spp. infections	cultivation, biochemical typing, MALDI-TOF
Leuconostoc spp.	clinical examination, cultivation, MALDI-TOF
Fungal diseases	
Chalkbrood – Ascosphaera apis	clinical examination, cultivation, MALDI-TOF
Stonebrood – Aspergillus flavus, A. fumigatus, A. niger	clinical examination, cultivation, MALDI-TOF
Yeast infections (Torulopsis sp. etc.)	clinical examination, cultivation, MALDI-TOF

DIAGNOSTICS OF	Methods
Parasitic diseases	
Varroa destructor	flotation, washing
Acarapis woodi	microscopy
Nosema apis, Nosema ceranae	microscopy, PCR – typing N. apis and N. ceranae
Malpighamoeba mellifica	microscopy
Aethina tumida	flotation, microscopy; PCR confirmation in cooperation with EURL
Tropilaelaps spp.	flotation, microscopy; PCR confirmation in cooperation with EURL
Braula coeca	flotation, microscopy

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

POUŽÍVANÉ DIAGNOSTICKÉ METODY

DETERMINATION OF	Methods
Intoxication of honeybees – toxicological examination	
pesticides (organophosphate, organochlorine, pyrethroids, carbamates), veterinary medicinal products and its residues	GC
carbamates	HPLC/MS/MS
Examination of honey and other honeybee products	
Paenibacillus larvae in honey	staining of spores, cultivation, biochemical typing, MALDI-TOF, PCR
sensory analysis of honey	sensory testing, descriptive tests, sensory analysis - paired comparison test, triangle test, duo-trio test, serial test
radioisotopes in honeybee products	spectrophotometry GAMA
antibiotic residues in honey - streptomycin, dihydrostreptomycin, sulphonamides, tetracyclines, beta-lactams and macrolides	CHARM

DETERMINATION OF	Methods
sugars in honey	HPLC/RID
chloramphenicol in honey	ELISA
PAHs in honey	HPLC/FLD
HMF in honey	spectrophotometry
electrical conductivity in honey	conductivity
activity of diastase in honey	photometry; Honey diastase test Phadebas
insolubles in honey	gravimetry
water content in honey	refractometry
acidity of honey	titration

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

ACCREDITED METHODS	Serial number	Method	Identification number	Matrix
1	8	Determination of organophosphate pesticides by GC/FPD	SOP 1/98	food, raw materials, feed, infant and baby food, extracts, water, soil, waste, biological material, cosmetic products
2	106	Determination of Paenibacillus larvae	SOP HYG 3/02	honey, combs, hive debris
3	137	Sensory analysis, descriptive tests	SOP HYG 4/99	food, raw materials
4	204	Determination of titratable acidity	SOP CHE 3/96	food, raw materials
5	221a	Determination of PAHs by HPLC/FLD	SOP CHE 4/98	food, raw materials
6	234a	Determination of ¹³⁴ Cs and ¹³⁷ Cs radioactivity by radiospectrometry	SOP CHE 7/99	food, raw materials
7	245a	Determination of antibacterial substances by ELISA	SOP CHE 1/04	food, raw materials
8	250	Determination of carbamates by HPLC/FLD	SOP CHE 6/04	food, feed, tissues
9	259	Determination of diastase activity by photometry (Phadebase kit)	SOP CHE 4/14	honey
10	277	Determination of HMF by photometry	SOP CHE 1/05	honey
11	278	Determination of insolubles by gravimetry	SOP CHE 2/05	honey
12	279	Determination of diastase activity by photometry	SOP CHE 3/05	honey
13	280a	Determination of sugars by HPLC/RID	SOP CHE 4/05	food, raw materials
14	281a	Determination by antimicrobial substances by RIA (CHARM II)	SOP CHE 5/05	food, raw materials
15	286	Determination of purin alkaloids by HPLC/DAD	SOP CHE 9/05	food, raw materials
16	287	Determination of electrical conductivity	SOP CHE 11/05	honey
17	288	Determination of dry matter by refractometry	SOP CHE 12/05	food, raw materials
18	616	Bacteriological diagnostics incl. typing of Pseudomonadaceae	SOP BAK 2/08	biological material, water, medicinal products, food, feed, cosmetic products, environment
19	619	Bacteriological diagnostics incl. typing of Enterococcus spp.	SOP BAK 5/08	biological material, water, medicinal products, food, feed, cosmetic products, environment
20	621	Identification of bacterial species by MALDI-TOF	SOP BAK 1/10	bacterial cultures
21	622	Identification of yeasts and molds by MALDI-TOF	SOP BAK 1/10	fungus cultures
22	703	Detection of Varroa destructor by flotation	SOP PAT 01/11	hive debris
23	704	Detection of Varroa destructor by washing	SOP PAT 02/11	honeybees, brood

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

MEZILABORATORNÍ TESTY I.

- EURL (2013): **DetectAFB13 - Detection of Paenibacillus larvae in honey and brood smear**
- VÚVČ Dol (2013): **Stanovení Paenibacillus larvae v medu**
- EURL (2014): **PI-PCR14 – Identification of Paenibacillus larvae in DNA samples**
- AGES (2014): **MED – pH, HMF, konduktivita**
- FAPAS (2014): **MED - pH, HMF, konduktivita, sacharóza, fruktóza**
- EURL (2015): **NANCP15 – Identification of Nosema species in crushed samples**
- SVÚ Jihlava (2015): **MED – Stanovení aktivity diastázy fotometricky setem dle Phadabase**
- FAPAS (2015): **MED - pH, HMF, konduktivita, sacharóza, fruktóza**
- FAPAS (2016): **MED - pH, HMF, konduktivita, sacharóza, fruktóza**
- EURL-CEFAO (2016), CRL- ISS Rome – **Honey – Cd, Pb, Hg**
- EURL (2017): **NOSCOMP17 - Nosema spores counting by microscopic examination of crushed honeybee abdomens**
- EURL (2017): **CBPV17 - Detection and quantitation of CBPV genome in bee-homogenate samples**
- FAPAS (2017): **MED - pH, HMF, konduktivita, sacharóza, fruktóza**

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

MEZILABORATORNÍ TESTY II.

Mezilaboratorní testy organizované NRL (dvouletý cyklus):

- Mezilaboratorní test **1/2013** - **Kvalitativní průkaz Paenibacillus larvae**
(6 zúčastněných laboratoří)
- Mezilaboratorní test **2/2015**: **Kvalitativní a kvantitativní průkaz Varroa destructor ve včelí měli flotační metodou**
(5 zúčastněných laboratoří)
- Mezilaboratorní test **3/2017** - **Kvalitativní průkaz Paenibacillus larvae**
(7 zúčastněných laboratoří)

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

ŠKOLENÍ EURL PRO NRL

- **2014** - Training on the morphological identification of the exotic arthropods (*Aethina tumida* and *Tropilaelaps* spp.) and *Vespa velutina*
- **2015** - Leaflet production on Varroosis and American Foulbrood, Leaflet production on European Foulbrood and Nosemosis, Update on the situation related to the detection of SHB in Italy, Adoption of a validated diagnostic method
- **2016** - Training on neonicotinoid residues in beebread (quantitative determination by liquid chromatography with mass spectrometry)
- **2017** - EURL training on detection, identification and quantification of honeybee pathogens by PCR techniques

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

VYBRANÉ PUBLIKACE A JINÉ ODBORNÉ AKTIVITY

BZDIL J., **Laboratorní diagnostika moru včelího plodu.** Moderní včelař, 2/2012, s. 51-54

BZDIL J., **Orientační vyšetření hromadných směsných vzorků včelí měli na mor včelího plodu.** Moderní včelař, 3/2012, s. 81-82.

BZDIL J., **Diagnostika moru včelího plodu na SVÚ Olomouc.** In Sborník včelařské konference s mezinárodní účastí Věda a výzkum včelařské praxi, Olomouc PF UP, Olomouc: 2012, s. 6-7.

BZDIL J. **Diagnostika moru včelího plodu.** In Sborník Mezinárodního semináře k moru včelího plodu (25. 4. 2013). SVS Praha, Praha: 2013, s. 3.

BZDIL J., PIJÁČEK M., PACIOREK P. **Monitoring výskytu Paenibacillus larvae v Moravskoslezském kraji v roce 2015.** Veterinářství 6/2015, s. 439-442

DOSTÁLKOVÁ, S., DANIHLÍK, J., BZDIL, J. PETŘIVALSKÝ, M. **Jelleines – a group of peptides with antimicrobial functions with potential anti-American foulbrood properties.** Poster In Proceedings 11th COLOSS Conference – “Current threats & future beekeeping” Lukovica, Slovenia (21 - 23. 10. 2015), s. 6

PIJÁČEK M. (2015): **Aethina tumida – morfologie a diferenciální diagnostika.** Společný seminář pro inspektory zabývajícími se nákazami včel, Nasavrky 3. – 4. 6. 2015, přednáška

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

VYBRANÉ PUBLIKACE A JINÉ ODBORNÉ AKTIVITY

BZDIL, J., TOPORČÁK, J., BÍLIKOVÁ, K. **Immunity System of Bees.** (In Czech and Slovak) (Imunitný systém včiel), UVLF Košice 2016, p. 88 (Autorství), ISBN 978-80-8077-507-0

DANIHLÍK, J., BZDIL, J., PIJÁČEK, M. **European Foulbrood is not Examined from the Hive Debris!** (In Czech) (Hniloba včelího plodu se z měli nevyšetřuje!) Moderní včelař 1/2016, p. 20-22.

KUZYŠINOVÁ, K., MUDROŇOVÁ, D., TOPORČÁK, J., BZDIL, J., MOLNÁR, L. **Alternatívne metódy boja s morom včelieho plodu** (Alternative Methods of Fight with American Foulbrood) In Czech and Slovak, UVLF Košice 2016, s.96 (Spoluautorství) ISBN: 978-80-8077-508-7

DUQUESNE, V., DELCONT, A., COUGOULE, N., RIBIERE-CHABERT, M. **An Inter-laboratory Comparison of molecular methods for Identification of Nosema species in Honey Bee Samples.** Poster session presented at: EurBee Congress – Cluj-Napoca, Romania, 7th-9th September 2016, (including data from Czech NRL for honeybee health)

RIVIERE, M.-P., GAIANI, N., RIBIERE CHABERT, M. **Inter-laboratory comparison of molecular methods for the identification of Paenibacillus larvae, the aetiological agent of the American foulbrood.** Poster session presented at: EurBee Congress – Cluj-Napoca, Romania, 7th-9th September 2016, (including data from Czech NRL for honeybee health)

LAURENT, M., RIBIERE-CHABERT, M., CHAUZAT, M.-P., CAUGUIL, L., RIVIERE, M.-P. **Evolution of the activities of the European network of National Reference Laboratories in the field of honeybee health since 2011.** EURBEE congress of apidology, 7-9 September 2016, (including data from Czech NRL for honeybee health)

PIJÁČEK M. (2016): **Activities of the NRL and current honeybee health status in the Czech Republic.** Přednáška. 6th EURL and NRL Workshop, Sophia-Antipolis, Francie, 4. 10. 2016

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOLUPRÁCE S EURL - AKTIVITY VIROLOGICKÉ LABORATOŘE

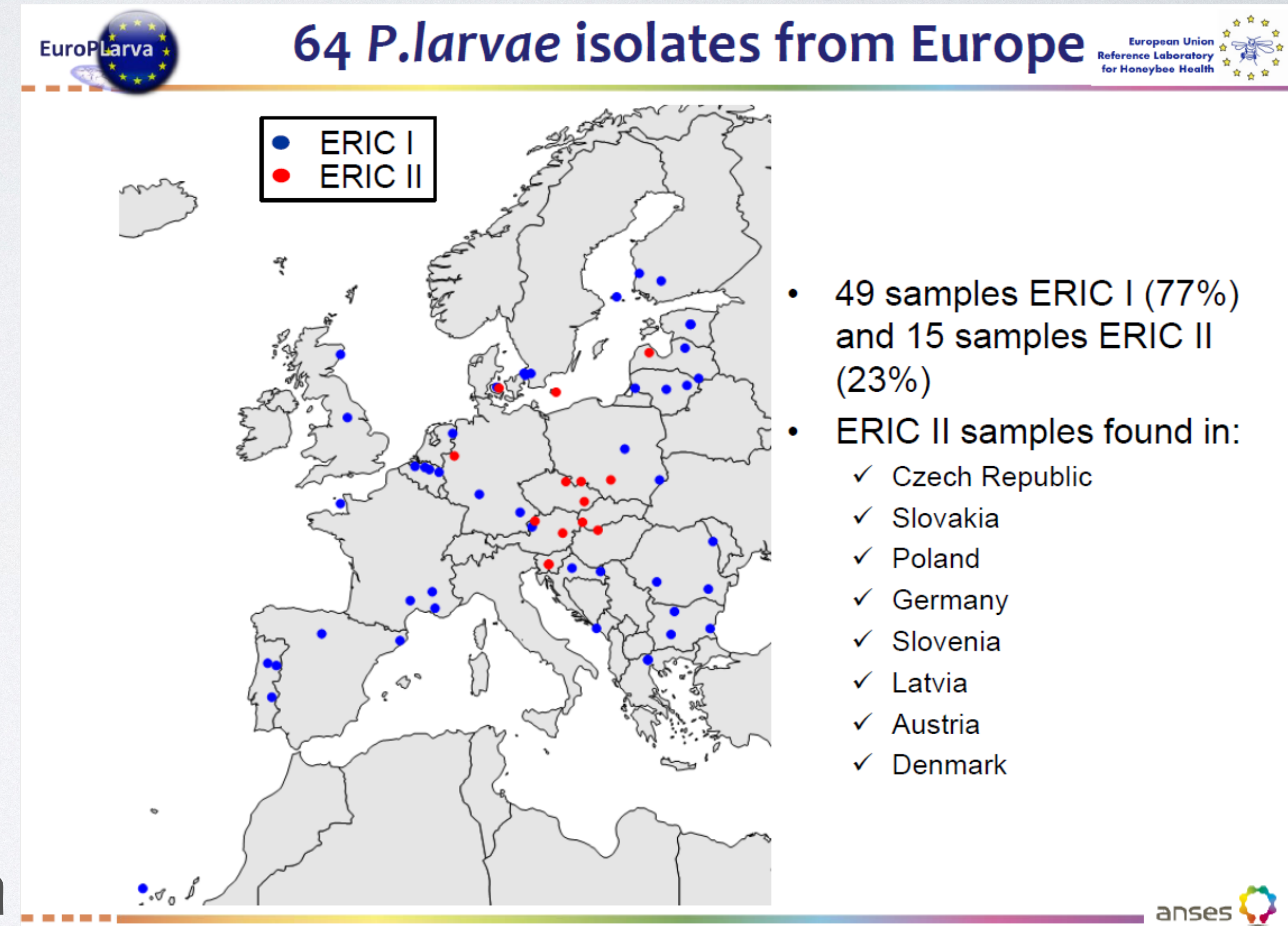
- práce zaměřené na detekci a kvantifikaci metodou real-time RT-PCR: DWV, SBV, BQCV a ABPV - adopce metod za spoluúčasti 16 NRL
  - vzorky rozeslány 12/2017, výsledky očekávány v průběhu 2018
- nová metoda real-time PCR pro kvantifikaci DWV-B (a patogenních rekombinant)
  - 2017 - validace metody, 2018 - implementace metody, 2019 - mezilaboratorní test na průkaz DWV-A a DWV-B
- příprava mezilaboratorní testu DWV-A RT-qPCR
- validace nových metod RT-qPCR - ABPV, KBV a IAPV

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOLUPRÁCE S EURL - AKTIVITY BAKTERIOLOGICKÉ LABORATOŘE

- EURL zřídila mezinárodní referenční sbírku mikroorganismů obsahující izoláty původců moru a hniloby včelího plodu
- NRL v dubnu 2013 odeslala 31 izolátů *P. larvae*
- výsledky genotypizace kmenů zaslaných jednotlivými NRL členských států bude EURL publikovat

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOLUPRÁCE S EURL - AKTIVITY BAKTERIOLOGICKÉ LABORATOŘE

- EuroPLarva (**E**uropean **P**aenibacillus **l**arvae variability) - projekt je zaměřen na studium genetické variability P. larvae v Evropě s cílem sestavení fylogenetického stromu izolátů, identifikace genů virulence, určení rozdílů ve virulenci kmenů v závislosti na geografické distribuci, s tím souvisí i podpora rozvoje nových diagnostických nástrojů
- projektu se účastní 20 NRL, které poskytly v intervalu 2010 - 2015 celkem 64 izolátů P. larvae (u 41 z nich byly popsány klinické příznaky)
- EURL provedla kultivace vzorků, extrakci gDNA, identifikaci PCR 16 S rRNA a analýzu dat; 52 vzorků bylo postoupeno německé NRL za účelem určení genotypů ERIC, 50 vzorků bylo vybráno pro sekvenování genomu (provádí ANSES)
- 64 izolátů P. larvae, celková podobnost mezi vzorky je vysoká (97 %), 49 vzorků - ERIC I (77 %), 15 vzorků - ERIC II (23 %) - ČR, Slovensko, Polsko, Německo, Slovinsko, Litva, Rakousko a Dánsko; ERIC I - větší genom než ERIC II
- analýza pangenu (jádrový genom + přídatné genomy) - pangenu P. larvae je otevřený, předpokládá se genomická plasticita; identifikace cílových fragmentů; molekulární typizace vzorků ERIC I

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOLUPRÁCE S EURL - AKTIVITY PARAZITOLOGICKÉ LABORATOŘE

- novinky v analytických metodách - *Aethina tumida*, *Tropilaelaps* spp.:
  - revize metod morfologické identifikace validované u francouzského akreditačního institutu
  - akreditace real-time PCR k identifikaci dospělců a jejich vývojových stadií
  - publikace metod v OIE Manuálu - a)morfologická identifikace, b)PCR identifikace
  - nové metody: a)průkaz *A. tumida* ve včelí měli, b)sekvenování mtDNA
- pokyn harmonizující postupy členských států při vyšetřování doprovodných včel při importu matek ze 3. zemí zaměřené zejména na průkaz vajíček, larev a dospělců *A. tumida* a roztočů *Tropilaelaps*
- distribuce nového referenčního materiálu - trvalých mikr. preparátů vybraných druhů škůdců

NRL PRO ZDRAVÍ VČEL

SPOLUPRÁCE S EURL - AKTIVITY CHEMICKÉ LABORATOŘE

- 1. mezilaboratorní test na průkaz neonikotinoidů v plástovém pylu
  - proběhl 06/2017, 13 účastníků
  - cíl: kvantifikace imidaklopridu, acetamipridu a thiamethoxamu, bez detekce klothianidinu a thiaklopridu
- vyhodnocení dotazníku pro jednotlivé NRL zaměřeného na průkaz pesticidů z různých matric

DĚKUJI ZA POZORNOST

MVDr. Martin Pijáček
NRL pro zdraví včel
Státní veterinární ústav Olomouc
Jakoubka ze Stříbra 1
779 00 Olomouc

tel.: +420 585 557 233
e-mail: mpijacek@svuol.cz
www.svuolomouc.cz

downloaded from pickywallpapers.com